

Något om Nato

Som bekant har den pågående Ukrainakrisen gett fart åt Natodebatten i Finland och Sverige. Och precis som tidigare tvinnar diskussionen mycket runt frågan om hur ländernas folkopinioner förhåller sig till ett Natomedlemskap. Det vore kanske i teorin möjligt att avgöra frågan genom folkomröstningar. Inget talar dock för att sådana kommer att hållas. Stora säkerhetspolitiska beslut ska fattas utifrån information som är och länge förblir strikt hemligstämplade.

Mycket tyder på att den finska statsledningens inställning till ett officiellt Natomedlemskap även i fortsättningen dikteras av Sveriges hållning. Detta är förnuftigt. Hastar Finland vidare utan Sverige axlar vi i fortsättning ett större ansvar för Baltikums försvar än svenskarna, vilket inte vore speciellt klipskt ur finsk synvinkel. Dessutom skulle ett Nato-Finland slutligt släcka svenskarnas intresse för att legalisera sitt 60-åriga säkerhetspolitiska samboäktenskap med USA, som alltid stått för Natos militära trovärdighet.

Detta inser också de Natoländer som vill att Sverige och Finland ska börja betala full medlemsavgift för sitt långtgående samarbete med Natoklubben. Ska man få Finland med i Nato gäller det att först övertala Sverige. Lobbningen pågår och i mars 2014 levererade USA:s Stockholmsambassadör Mark Brzezinski ett uppmärksammat budskap i frågan till den svenska regeringens parlamentariska försvarsberedning. Sveriges status som Natos partnerland kanske har en avskräckande effekt men garanterar inte landet ett skydd mot Ryssland var ambassadörens dova budskap.

Det hör till det diplomatiska spelets natur att ibland ruska om små oskyldiga parlamentariker med dylika hotbilder. Faktum är dock att Nato behöver Sveriges och Finlands militära flankstöd lika mycket som dessa länder behöver Natos hjälp för att upprätthålla lugnet och stabiliteten i Östersjöregionen. Här finns ett beroende som båda parter är fullt medvetna om och som de svårligen kan vara missnöjda över. Går det riktigt illa har Nato stor nytta av att kunna operera i Nordeuropa i nära samarbete med Sverige och Finland.

De som är mest irriterade över det nuvarande arrangemanget är antagligen de baltiska staterna och Polen, vars försvar i praktiken bygger på Atlantfördragets artikel 5. Enligt denna artikel är alla medlemsstater förpliktade att hjälpa varandra om någon av dem blir attackerad. Det låter ju vackert. Problemet är bara att flertalet av de europeiska Natoländerna inte alls är beredda att satsa på sitt försvar utan i hög grad förlitar sig på att amerikanerna sköter om artikel 5.

Av samma skäl skulle många av dem varmt välkomna ett svenskt och finskt Natomedlemskap. På långsikt vore detta inte alls en dum lösning. Men innan man tar det steget fullt ut är det nog bäst att se till att de nuvarande nationella Natostyrkorna har omvandlats till EU:s överstatliga försvarsmakt.

Henrik Meinander, HBL 21.5.2014